

За све остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годишњу 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЉИЖЕВНОСТ.

Протозлата талас се у плаћеним цртама, како средњи адмиралстрогоје. Из Црног мора на Црвеним, а може се и картон, ту су мајор на пошту у Котор. Довољно шину се уредити ту. Рукотиса се несправа.

За одговоре плаћа се у
реду 5 новч. За одговоре ван
е на дужи рокјеве шамо.

Напомню еще раз, что в настоящее время в СССР нет ни одного человека, который бы не был членом партии. И это не случайно. Это — результат того, что партия является авангардом всего советского народа, что она является его политическим ядром, что она является его руководителем. И поэтому каждый человек, который хочет быть членом партии, должен быть готов к тому, чтобы вступить в партию и работать на ее благо.

ля генерал Гурко, са својим одјеље-
њем етике под Сопију, поразив Турке
све стране.

Данас је престолница поздравила
своје ослободнице, следећим брзоја-
вом:

Генералу Игњатијеву: „Станов-
ништво главнога града Бугарске кња-
жевине, славећи свечано дан својега
ослобођења, сматра за своју свету
дужност поздравити вас као поборни-
ка и браноца ослобођења бугарског
парода“.

На то одговорио је Т. Игњати-
јев: „од свег срца захваљујем ста-
новништву бугарске престолнице на
лијепој сјећању које је посветило
моме вишегодишњем раду да се осло-
боде Бугарска браћа“.

Генералу Гурку: „Данас ста-
новници свечано славе дан ослобође-
ња Сопије на ономе мјесту гдје сте
ми ви прогласили слободу. На ономе
мјесту, на великом тргу, пред храмом
светијех мученика одслужено је благо-
дарење Богу. Сматрам за дужност у
име васкозничког становништва поздрав-
ити Вас славни генерале, Вас под-
чијим храбрим водством јавица нам
се руска побједоносна војска, као
гласница ослобођења бугарске пре-
столнице.“ Т. Тешов

Г. Гурко је одговорио: „Срдечно
ми прија што ми се Бугари сјећају.
Ја њима желим мир и напредак“.

Кнезу Дондукову Корсакову, ге-
нералима Грешову, Соболеву, Кау-
дбару — свијем тима као почасним
грађанима, сваком на по се, начелник
посла слиједећу брзојавку: „Станов-
ништво града Сопије, славећи дан
ослобођења главнога града, поздравља
свога почасног грађанина“. Начелник
Т. Тешов.

На то одговори К. Дондуков-
Корсаков: „хвала на поздраву. Уви-
јек, са срцем бићу код драгих својих
суграђана“.

Г. Гершов: „Срдечно захваљујем
на пријатељском поздраву. Са особ-
итим задовољством сјећам се своје
службе у Бугарској“.

Г. Соболев: „Дирнуло ме прија-
тељска успомена. Примите мој поздрав
и срдечно честитање бугарском главном
граду“.

Г. Каудбар: „Нека никада не
истисне она братска љубав, коју је
посвједочила руска и бугарска крв на
бојном пољу. Хвала драгијем сугра-
ђанима!“

— Инглеском публицисту Емишу
Лавлеју, који је подигао свој глас на
одбрану македонских Бугара, посла-
не, поздрав на што је он одговорио
писмено:

Директ. 6. Јануара 1885. Госпо-
дине начелнице!

Примио сам ваш брзојав, који ме
дубоко дирнуо. Будите тако добар те
захвалите у име моје свијема онима
који гоје према мени меку симпатију.
Тонас се Богу молим за вашу отан-

бину. Садашњост је ваша јер је па-
род ваш трјезвен, добар, радниан а
над-а све мирољубив. Глестон је јед-
ном рекао: „Наш вијек припада ра-
дишама“. А нико није радишија од
Бугара, — заузмите, дакле мјесто,
које заслужујете. Примите и т. д.

ДА ЛИ ДА ПОДИГНЕМО ВЕЛИКИ БРАНКОВ СПОМЕНИК?

Покрећемо питање, о коме многи ми-
сли да је већ свршено, јер одбори за про-
не Бранкових костију ријешили још 1883
год., да се тај споменик у Карловцама
подигне. На опет веће то питање око Бран-
ковог споменика толико свршена ствар,
као што многим изгледа. Да се од про-
стог ријешења може саградити споменик,
а да се од добре воље могу наплатити трош-
кови, Бранков би се споменик данас по-
дигао до под само небо, а овако је ствар
прилично занеза.

Ми у данашњем броју „Застава“ до-
носимо извјештај главног одбора за поди-
жање Бранковог споменика. Из тог извјеш-
таја излази, да је до данас на Бранков
споменик утешко добровољних прилога све-
га ни зума хиљада форината. То је за
онако велику ствар — мало. А кад се
узме у обзир да је вријеме првог одушев-
љења прошло, кад се узме у обзир, да је
купљење прилога трајало на близу двије
године дана, онда није чудно, што нам је
један пријатељ уз послати извјештај на-
писао писмо, у коме вели: „Не дајте да
се ствар изгуби и легне; порадите свој-
ски да ушљед нашег немара, не заспи и
да се не осујети и опет једна нова ми-
сли“.

На сао да покренемо то питање, са-
мо унапријед велимо, да га ми са своје
стране не можемо покренути у овом прав-
цу, у коме би наш поштовани пријатељ
желио.

О заслугама Бранка Радичевића по
српска језик и српску књижевност не мо-
же се водити разговор. У том смо пита-
њу сви сложни. Та и онда, кад се 1883
године у Карловцима подигла јака опози-
ција против предлога, да се на карловач-
кој пијаци подигне велики Бранков спо-
меник, није ни један говорник изнашао омаке
разлоге, који би био наперен против Бран-
кових заслуга. Опозиција је тада у првом
реду заступала мишљење, како смо ми да-
нас још сублише спроти, а да би могли во-
дати новач улагати у камен или туч. Из-
даници „Матиче Српске“ грађани су, да
се у спомен Бранков оснује фонд, те да
се онда награђују књижевна дјела. У оста-
лом многи су још унапријед увијдали, да
ће закључак већине, остати дуго и дуго
на папиру, јер споменик на карловачкој
пијаци, који би требало да се такми са
осталим споменицима јевропских народа,
(овдје разликујемо споменик трећег реда)
коштао би у најмању руку 20.000 форин-
тата. Не испало је онако, како је већина
хтјела, а међутим се показало да је ма-
њина имала право.

Па шта сад? Остаје двоје. Или да
живо и истрајно, одушевљавамо свијесну
народ, да га покренемо и будимо на при-
логе за велики Бранков споменик, те да
тако послије 10—12 а можда и више го-
дина дођемо до цијелих — или да проту-
рујемо мишљење, да се ствар одложи до
бољих времена. Јер скупати 8—10.000 ф.
на да нам тај новач лежи годинама, било
би неосновано.

Ми нијесмо зато, да се не бринемо
о будућности; ми врло добро знамо да се
ствари већег замахаја морају унапријед

справдати, али нијесмо ни за то, да се
садашњост на рачун будућности заема-
ри, нарочито онда, кад се тако културног
— дуксула.

Бранко је подигао себи камен спомени-
ка својим пријемцама: Бран-
ко је пренео на туђег савијета у свој
завијат; Бранко има велики споменик ка-
ког има можда једино — Његутин. Његу-
шев је споменик Ловћен, Бранков је спо-
меник — Стражилово. Таквих споменика
лемају други народи, а мисао да се на
Бранковом гробу, на врху Стражилова по-
дигне прилика од стијења, сакупљених на
савију крајевак Српства, одиста је и данас
и оригинална и одговара нашим сиромаш-
ним приликама. И опет велимо: да смо
ноге већи и богатији народ, ми би се мо-
жда одушевили и за велики Бранков спо-
меник на карловачкој пијаци. Али овако
немамо куражи, да излазимо пред ово ма-
ло сиромашног српског народа, са новим и
великим захтјевима.

Нека нам се међутим дозволи, да у
свези с овим питањем покренемо друго.
По свима крајевима опостраног Српства
остало нам је на прошлим времена много
и много споменика. Имена брда и вароши,
имена забавишта и појединих крајева, по-
казују нам да су наши стари по овим
мјестима били старосједоци. Денас се то
почело на жалост губити. Са туђинском
визјером, угушује се сваки српски назив;
ми видимо гдје се у средини нашег сви-
јета подижу неке „Андранијеве промена-
де“. „Тисине Курије“ и Бог би га знао
шта још не. Српске улице добијају магар-
ско називе, а наши се ничему не досјећају.

Ово не треба и не смије тако оста-
ти. Кад човек првог новосаграђеним пред-
грађем Заветог Прага (Виногради) те за-
гледа називе улица, њему излази у мисли-
ма читав чешки антеријер, излази му
пред очи велики дво- свијетљив слика из
чешке историје. Улице носе називе уваже-
них чешких књижевника, а тржишта и пи-
јаци добише називе јунака чешких... Сам
простијри народ се жуљно распитује: „Ко
је био тај и тај чије име стоји забла-
жено на улици?“ а и ја сам лично, про-
лазећи тим улицама, добио много побуда,
да се доцније распитам и поучим боческим
људима и приликама.

Зашто се ово овако не чини и код
нас? Не дајте по Богу да се у нашем на-
роду изгуби олако сјећање на његове за-
служне радње и борбе. Та за то нам тре-
ба бар само добре воље, и ту се не мо-
жемо извинити са својом сиротињом.

Па онда још нешто. Ако већ хоћемо
нарочитим спомеником да прославио прве
својине свога народа, онда би се могли
сасвијем лијепо угледати на онај примјер,
којим нам предначинио Вршчани. Вршчани
су подигли Милетићев студенац, подигао
Бранков студенац, Змајев студенац, Јани-
ћев студенац: — копање сваког студенца
коштало је око 100—150 фор., а не
скупило стати ни мали ликон од туча, који
ће се на врху камена поставити. То су
споменици за наше прилике, а ако је до
помена, до сјећања, до признања заслуга,
до буђења народне свијести, ти споменици
вриједе толико исто, колико би вриједили
она, који би били горостасне и скупоцјене
прилике.

За такве и сличне споменике узимамо
ми рјеч. Не мора бити свуда артески бу-
вар јер издаци око артеског бунара за-
више од земљиних прилика, па могу то
бити иначе бунари; може се негде подићи
штеталиште или таково што... Наш народ
би имао отуд користа, а кад би украсио
своје корисно предузеће са малим ликом
оног заслужног сина свог, у чији је по-
мен подузеће подигнуто, онда би то било
сасвим довољно.

ли кание, те се могах нагледати по избор
покућства, свије и позлате, љидмали сви-
јетнаха, еле великашког тра-ла-ла. Госпо-
ђа исплати кочијашима те поћоше задо-
вољни.

— А вака, пријано, шта сам дузина?
— мени ће.

— Дајте сто суа, рекох.

— Ево их. Извади бућелар и испиу
у њ прстим, али не ваће ништа. Бјеше
дала све што је имала у ситно кочијашни-
ма.

— По брините се рече смијући се —
платићем са.

Ја сам био сигур, вјерујте ми.

Тада ти она отвори своју изредку
торбицу од црвене коже, ту торбицу што
ми је одавно поглед плијевала и коју она
бјеше поставила на сточић...

— Шта је било у њој? — пресиде
га живо Жанжеди.

— А! моја љезо у мало што не до-
сних изузима, а и сат ми се можда врти,
овога часа кад вам причам... — Изва-
ди жена са два торбе чечесозу кутију.
Та кутија бијаше пуна златијех новача,
манијех и већјех. Њега ту било четир
или пет хиљада франка.

— Јај!

— А ма то је ништа... Док она
извади те ми даде златну нарицу од пет
франка, имао сам кад да вријем у торбу
омако по американску...

Не мањаче се ван наших прилика. А
бало би ван наших прилика кад би се сви
скупа уносили уз све снаге, и радиле годи-
нама око тога да се подигне један једини
споменик. Него пријаме не не на једну
већ на десетот страни подижемо сиромне
споменике својим заслужним људима, спо-
менике какове мало час наглашисмо, нави-
мо их називе наших улица, тржишта, го-
сталишта и т. д. будимо и тамо народну
свијест; покажимо живота, али се покуш-
мо, јер је крајње вријеме.

Ми отуда не очекујемо Бог зна шта;
нећемо да варамо на себе ни друге, али
се тиме може постићи бар нешто. А и то
ништа не треба прегрети.

Овојко смо сматрали за своју дуж-
ност рећи у овој ствари. Са лично стране
нам је жао што не можемо пријатељу
учинити по вољи те живо и истрајно оду-
шевљавати наш народ на прилоге на вели-
ки Бранков споменик. То се претвара нашом
убјеђењу а да писмо против свог убје-
ђења, то ће најмање захтјевати од нас —
пријатељ. Не ако он лично хтједне да
брани своје назоре али ако зна у народу
људи, који мисле да је наше схватање у
овој ствари неуравнотежено и погрешно: —
ево им мјеста у листу. Не пада нам ни
на крај памети да говоримо лично мјеро-
давну ријеч, а тресотрудост нас не ће
никад руководити.

(„Застава“).

Политички преглед.

У сједници од 1. Феб. п. р. Францу-
ске коморе, одбијен је предлог Субејрана
да се железнице продају држави.

Док је сједница трајала, дошоме из-
даници парижких Лионских радника и
хтједше да се договарају са посланицима
радикалне левнице како би се доскочило
оскудици рада. Заметну се жива препарка;
посланици једва утишаше раднике и задр-
жаше их да присуствује сједници.

Републикански листови веселе се по-
бједи репуб. странке у сенатском избо-
рима. Као да ће Фери и у сенату распо-
лагати са двије трећине гласова — У
парламентарним круговима држи се да ће
се опште посланички избори расписати 31.
Маја по рим.

У инглеској једнако траје узбуна
ради динамитских атентата.

Многе су особе уапшене биле и от-
пуштене. Говори се да је полиција при-
мила много анонимних писама у којима се
проказују тобожњи кривци, а то нарочито
не би ли полицији нагубила траг реалним
кривцима.

Инглески листови доносе дугачко
чланке о настојећем савезу са Италијом.
По данашњем телеграму „Кор. Вир.“
(н. 4. страну) Инглеска је војска махом
потучена у Судану, а до сад се у велико
славила га иста војска, што је пра теши-
јех напора примакла се Картуму и етупи-
ла у свезу са генералом Гордоном.

Њемачка. — У одбору државног
сабора, коме је вазомено било да испитује
издаци предлога о потпуно прекоморским
пругама, изјавио је државни тајник Сте-
фан да је потребна само пруга из Бран-
диза у Суец. О Гену и Трету рекао је
ни један ни други град нијесу корисни по
Њемачку.

Њемачка хоће да стече колонија и на
Мадери. То ће јако потрести Инглеае.

Неке ъемачке новине пишу да је
прилика е ће и Аустрија пристати на уго-
вор за предају политичких злочина.

ИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дио.

АВЕЉ И БЕРТА.

III.

— Но бјеше бржа од мене лукава
црнокоша!... — настава Филанкатр. —
Хитром ногом бијаше свочила тротоар, те
извади из репа кључ, стаде да отвара
врата на некојој кавици дворца.

Учини ми се да је агонда прилика
те љу јој смијале:

— Ако је милостивој по вољи, при-
држају јој торбу, јер јој смета...

„Доста би било да ми је торбу пре-
дала само за часак; ствар би била свр-
шена; ја би ти стругнуо као браца...“

„На жалост доброј госпоњи не по-
де се нешто да губи...“

— Не треба... одговори ми у
кратко. — Потегните крачуне и отворите
врата широм.

„Ја послушах, и ако бјех узбушен. —
Бола ућоме у авлију и ту из растоварише
а госпоње стадоше отарати остала вра-
та.“

— Ну! дакле не бјеше никога да

госпоње прохвати? — уплете се раз-би-
љешник.

— А ма ни мачке.

— Ни вратара? ни слуге?

— Никада...

— То је, Бога ми, чудно!

— То није никакво чудо, него ствар

сасвим проста... — доде Филанкатр. —
Из оно мало његова разговора, што чу-
мачи као да бијаше дошла осам дана на-
пријед у Париз, те узела под њирију тај
дворца... — Пошто је то учинила, ста-
вила је кључе у џеп и вриула се у Лон-
дон, гдје она станује, да прихвати и до-
де кћер...

— Откуд ти знам да је она из Лон-

дона? — упита Жанжеди.

— Знам бар да је о уда дошла, јер

јој на пртљаж писмаше: Лондон.

— Је ли Инглеанка?

— Мним да је. На сандуцима јој пи-
саше: мистрес Дик Торно. Него говори

француски као какав професор, осим што

како заноси...

— Ник Торн... — понови раз-би-

љешник — то је некодеко име...

— Инглеско ја ли шкодеко не тиче

ме се. То не браа посао...

— Тако је, тако... Причај нам како

се сврши?

— Сврши се као што се и почео;

просто. Његових кочијашима да изнесу

пртљак на први таван. Тамо бјеху отвори-

У Италији се не мисли и не говори до о новијем колонијализма. Велики је упечатљивост чинак у Тајме, гдје се Тајландици удвигу.

Имаћу осталога Тајме пише: Тајландици ће се брзо утврдити у околини Масае, у предјелу од природе обилно обрађеном. Никова присуство ту биће јамчење за добар ред у Судану, као и за то, да се прекине већ једном срамотно трговина са робовима. За то је потребна присутност једне образоване државе као што је Италија. Име тајландског славно је спојено са научним обретама, са озбиљним напретком, Инглеска ће са симпатијом гледати тајландску тробојницу на обалам првеног мора.

Д О П И С И

(Ш.) НИКИТИЋ, 18. Јануара. — Ево нас срет са ишмијем обичајне ствари, са свечаном св. Саве. Наше друштво читаонице држало је до сад уочи нове године грађанско сјело, на испрајај старе, а на сушет нове године. Ове године што је изостајено, пошто је већ дна грађана пошло са г. Шакм Петровићем у Подгорицу те је присутно било првој поворици и престави „Ватканске Царице“; гдје је Његово Височанство наш Књаз и Господар први пут (у Подгорицу) изволио учинити уобичајну свечаност са сушет нове године. Мислим не ће нам се замјерити ако с овој посјети рекнемо да на част служи Никитићу и овој крајини нашој што је до 80 конзика ерело Господара ниже Подгорице, и утврдио улазак Господара у варош.

13. овог мјесеца, наше читаоничко друштво држало је годишњу сједницу којој је присутан био и г. Шакм Петровић и уписао се као члан истог друштва са 5 обичних улога друштвених; његовом примјеру ишведовало је и остало грађанство наше, те је број чланова опет нарастао на 80, а тијем је и угад друштва и његов капитал моћно подигнут. Пошто је испрљен дневни ред друштвеног скупа приступило се избору нове управе, на коју су опет аklamацијом постављени г. г. Поп Шкена Мартинковић, за председника Б. Шобајић, за замјеника, Лазар Бољановић, књиговођа, Јово Годијанин, касијер и К. Р. Контит, за књижара. Иза тога читан је друштвени правилик и сједница завршена са пристojним поретком.

На јутро св. Саве по свршеној лотурџији било је уобичајним начином водосвешће у школи; ком је сво мјесто чиновништво и грађанство присутно било; ово је обављено угледно и достојно свитељевој усмени. На вече светог Саве; наше читаоничко друштво позоришно дало је преставу „Крст и Круна“ од...

Сами комад није кадар толико утисака и љубопитства у публици подићи, колко наши савремени комади; но апак публике је било толико да се више није могло сјести. По изразу исте вјерујемо да им се више допао глумачки рад наше младе дружине но само дјело; јер су све улоге по нашем убјеђењу одиграли добро. Г. Нико И. Мартинковић поред својег обичног дара за изглед свештеника појмио је подићи високи положај у улоги св. Саве, и одиграо на опште задовољство публике и свга друштва. Г. Симат Никитић приказао нам је Вукана — против своје воље — у правој слици супарника свог брата Стевана — а послје — по склоности своје нарави право погрешног показаника, назад вјерног поданика брату и круни српској. Г. Божо Катарић представио нам је краља Андрију достојно улоги велемоћног Магара, али није обрава аплаудирања јер Ма-

гар казао у ово пријеме тако и лакше пораво је и на путу више толи на нашем земљаним мишљајући се у наше старе. Г. Божо је одиграо своју улогу достојно, као и сва лица која су имала част заступити по коју улогу из раченог комада, између осталих одликовао се Г. Лазар Милутиновић као први чиниш изволаш општа услика са изречом „Дјаку гроти, и т. д.“

Оволико о св. Сави, а разумно сви да је друштво одлучило опет поновити „Слободарку“ у четвртак 24. ов. мј. Такође поздрављено су улоге из „Мејриче“ и „Стевана Дочањског“. Ово нам даје уверења да друштво мисли свој положај што боље подићи и учврстити, Божо му дај жељеног напретка.

У четвртак 17. ов. м. обављен је у нашој општини избор варошког управитеља, а тај је нануо на нашег четвртог грађанина Г. Мата Батурића. Ово је сигурно

држав избор политичког чиништва у нашој држави — а мислимо да је овог примера претекст и у даљем образованим коју држави. Ово нам даје ово више долази којеко ово мјесто и дава благодети од нашег општегудачког Господара; а грађанству нашем нека је препоручено да се стара и у напреду понавати да су достојни и заслужни овако високе милости.

Нашељемо сад је још један скоро безпримјеран чин, који је, — извољено по нашој Његовој Височанства — дат на наш округ — а је ли још за која? не знамо. — Овај се тиче аграрног питања, у посвојеном земљама: да ми један грађанин не може закупити више од 20 рази баштине — а то је сигурно рећи: да, нико и не помишља на то, да може замијенити старо богаташтво турско, но да земља буде равноправно подијелена на била то даровна али куповна. Срећно да Бог да!

Чиме мислимо да је ово мјесто, који је стоји између ова два пр. како долази то стоји у Његовој ризи. Наравно крава мислимо захвалити Богу такође десет, а изразом је народној угледу.

Црногорско Поморство.

Уцим, 13. Јануара. — Ове недеље имало смо вјетрове од 1 и 2, четвртца силе, јаке и умјерене. Кад кад пошто ветро а кад кад обично, пошто кише и сунца, и пошто уобичајно море.

Доједраше:

Барка црн. „Семјанка“, тон 3, кап. Змава Мустафа, из Београда, крцат жита.

Барка црн. Сафер Батаре, тон 3, кап. Змава Мустафа, из Београда, крцат жита.

Наша сједница.

Г О Д И Ш Њ И Н И З В Ј Е Ш Т А Ј

Б О Л Н И Ц Е Д А Н И Л А Л З А 1884 Г О Д

Општи преглед.

Мјесеци	Затекло се Примљено			Свега дошло			И			У			С			З		
	муш.	жен.	свота	муш.	жен.	свота	муш.	жен.	свота	муш.	жен.	свота	муш.	жен.	свота	муш.	жен.	свота
Јануара	5	6	11	11	4	15	16	10	26	5	1	6	2	3	—	1	1	2
Фебруара	5	6	11	10	2	12	15	8	23	5	1	6	1	2	3	—	—	—
Марта	9	5	14	12	3	15	21	8	29	3	2	5	7	—	7	—	—	—
Априла	10	5	15	6	4	10	16	10	26	6	1	7	8	4	9	—	—	—
Маја	5	4	9	2	6	26	25	10	35	9	4	13	6	—	6	—	—	—
Јуна	9	5	15	15	2	17	24	8	32	5	—	5	6	2	8	2	—	—
Јула	10	6	16	10	1	11	20	7	27	4	1	5	6	—	6	1	—	—
Августа	13	6	19	14	9	23	27	15	42	7	2	9	7	8	15	—	—	—
Септембра	13	5	18	13	5	18	26	10	56	7	1	8	2	1	3	5	3	8
Октобра	12	5	17	20	9	29	32	14	46	10	3	13	1	3	4	1	5	3
Новембра	16	5	21	19	9	28	35	14	49	12	2	14	6	7	13	3	1	5
Децембра	13	4	17	9	2	11	22	6	28	10	2	12	1	—	1	—	—	—

Свега боловало у овој години 226 (164 м. и 62 ж.), готово два пут више од прошле године (127). Изашло што оздрављено, поправљено или неизлијечено 202; преостало у шпиталу за 1885 годину 15.

Сви болесници заједнички долазили су 5749 дана укупно, које кад се раздјелили на годишњу цијеру 226, на свакога болесника долази 25.4 дана боловања.

Умрло је свега 9 (једно дијете умрло је од крунозне форме дотерити истог дана, кад је примљено у болницу), и проценат морталитета према томе износи 3.64.

У току године извршене су које на примљених у болницу, које пак над амбуланцима, којих је по броју визита било око 2000, ове операције:

а) М а њ е

Расјечено омањих апсцеса и павариција 21; учињено вишегубих разреза при дубоким апсцесима и елегмонама 8; навађено страво тијело из носа 1; извађене забодене игле из мекки дијелова тијела 2; изгребане и ожигане старе гризавце (ulcera) 5. Сашивене резане ране 2; удаљено дивље месо 1; подрезана уздица под језиком 2; удаљен подем коса, свес, једист пријева материце по једном; тампониран нос при силном крволиштењу 1; одрезани крајници (tonsillotomy) 2; обртана кожа на penis послје опширне гангрене 1.

в) В е љ е

Изађен камен из бешике (lithotomia) у шесторице, међу којима једно одојче (сви оздрављени). Прободеи грудњак кош (excidatum pleuriticum) 2; прободеи грбушка дувар ратасептемиа abdominis) при воденој болести трбуха од разних узрока 6; испуштена вода из јајца (hydrocele) 5; вађење мртве кости (exostrotomia) на: доње вилице 1, крктне кости 2, гната 1, бодрењаче 2, лакатне кости 1, шаке 2, доњаче 2, стопале 2. Удаљена гука (fibroma) са мишице 1, рак са лица 1. Откинута (екзартикулисана) предња половина стопале због силне жеголине 1; подкожно пресјечено Ахилово сухожиље (коњска нога) 2; ампутирана нога наше кољена у 3 (двоје мушких и једна дјевојка); ампутирана руке више лакта 1; начинена пластична операција руке 1 (доња шаке срасли с латком у 10 год. дјевојчице од жеголине). Превезани arteria radialis 1; стављени гипсови завој 2; Сајиров гипсови корсет (болест кичменог стуба) 1.

с) О ч и е

Вађење страних тијела са рожњаче и конјуктиве очију 7; удаљена pinguecula ока 1; опериран криласти израстак 1; расјечен сузни канал 15; извађен камен из предње камере помоћу ексеротомје 1; прободеи рожњаче и из предње камере испуштена гној или суруткаста житкост 5; расјечена склера због глаукоме 1; превезано еридектонија 13; операција катаракте 14.

Судска прегледа, већином брачни спорови, учињено 19.

На каламњено жетос краљим оснацама 825 дјете.

Цетиње, 10. Јануара 1885.

* У Јану мјесецу к бившим придодат је још рубрика „неизлијечено“ ради више тачности.

** Овом приликом грипотисиса сматра за дужност изјавити благодарност дворском лекарнику г. д-ру Р. Мишетићу, који је жетом при већим опера-

цијама, гдје је нужно хигијеничне и бола асистенција, често помагао, а неке и сам извршавао.

га се немамо бојати с те стране. Можемо дакле средине посред посла настајуће ноћи. Ујерени смо да нећемо наћи до четир женске. Право рекућ дјак, мајку и кћер... Нама трима ласно ће бити да их доведемо до разлога ако би толико сматрало биге да се пробуде, ја ли ако би безобзирно биле те заборијачу... Шта кажете, дакле о послу?

— Дивота, регби... — одговори бивши пискарало.

Жанжеди не писну ни ријечи. Нешто се забринуо и оборно главу. — Шта ти је бодо?... — упита га Филанкстр. Има ли ту шта то узнемирује?

— Има.

— А шта?

— Ја нешто размисљах о томе што си нам причао. Одиста регби да је посао добар, али треба виђети је ли лак.

— Како је ли лак?... — рече Филанкстр саблажљив. — Ја ти одговарам за то. Да ли нијеси разумио? Та дјак је женске главе...

— Ја ма баш то ме и узнемирује! — викну Жанжеди.

— А ма рашта?

— Не бојим се ја дуди али од женске ме страх...

— Тебе??

— Да, мене... — Платно сам ја то скупо... — баше том двадесет годи-

на, у Нељч, жена једна уловила ме и изграва као човјек повоха; исмијала ме испосвала о отровања; нагнала ме да убијем — човјека и напакот отпустила ме, а ма са латром отчови у желуцу!...

— Шта велиш јадан? рече Филанкстр пренерашен.

— Синути истину казујем вам, одговори Жанжеди блјед и тресући се од тјех усмехова. — Да, жена ме је ухватила у злочинству робљења и крађе, ноућу оружана у кући пуној чељади... Одбранили се нијесам могао голим пожем, јер је нишанила на ме са натонутим пиштољима...

... Држала ме у шкрипу брата!... Нека то не што учина камије, мјесто да ме преда власти она те у договору са својим јараном послужила се аном као ортаком, али привађе да речем, као проститутки. Затијем нашла је за добро да ме отрује, од страха да јој једном не назовем „добро јетро“ и да је не дадем да запале исту шесцу коју сам ја ној отијевао... а уз то дава би ми за ударје заматулак хиладарка не бој се...

— То не бијаше Бог зна како ништа та госна!... пренде га билажњик, смијући се грехотом...

— Како не бјеше ништа?

— Отрвала те велиш, има двадесет година а ето си здрав као птица!

— Три Мјесеца сам био на рубу гроба... и сад ма дуби збоцкоу сад се

сјетим колико сам трлио!... Ето рашта постанем зец кад је ред срачунати се са женским. Раджи би, вјере ми, да ме дочекају четир човјека него ли двије жене, кад се понем на нечије прозор.

Раз-биљешник замисли се сад, па упита!

— Виђе ли икад већ ту жену и неки јарња?

— Никада а не може ми се пребјати да из тражио нијесам. Гром и шакао! таки се рачуна не заборављају.

— А знао нијеси како се зову?

Жанжеди одиже рамена па ће готуру оборио; то је магарећа то што ме ни-таш, као и сваки твој посао. Та да сам им знао имена, ја би данас био богат човјек!

— А ма знао си им постојбину, башрем...

— Да како живјели су у Нељч, у кући коју су најмили са нећезу, а под именом измишљеним... Пошто изиђох из болнице, њих не би већ тако а знао их у мјесту позналао мије, нити им се знало страва... Не мари... И ако је претекло двадесет година, још се ја знам. Брда се не састају а дуди састају. Оно мије неке прилике али илвем сам ухватио у главу једну те једну. Знаш ја свх постојтих су-теверан. Као да ми нешто говори да је биску „Освети се“... А да и биску само градиш катарду за дивотство и ја сам

извршио, јок; — тражају још да се осветим за све оно што ми учинише те кука-вице, подлаци, срамотни образи, глди, који пошто ме позваше да убијем једног човјека и једно дијете, хтједоме да и мени главе дођу, само да ми уста зачене!

Раз-биљешник који да тада помислио слушаше, трану се на те ријечи.

— Човјека?... дијете? рече...

— Да, потарили потмуло Жанжеди... Ти си о томе некада слушао билажњиче! али нити Филанкстр грмља је да би се мачко опоминати тога догађаја... догађаја на Нељском мјесту, как, су га називали у оно вријеме по новинама...

— Догађаја на Нељском мјесту!... викну Раул Брисон а једна га спонаде... Спомислем се као да је јуче било и спомисаљу да се знала... Тада је неки човјек био окривљен да је убио свог стрица, а тај је стриц био ма-дик неће у околини париској, је ли тако?

— Јест у Брисон...

— Читлао сам судску расправу суу потаљно, пошто изађох из болнице! и то је било сутра дан пошто одијелише главу Павлу Лероје, на бедему светог Јана; тај је платно својом главом туку криво... Јер, знајте, Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

— Павле Лероје био је...

Од појаве у Валдевице.
Траб. тур. "Адерне", тон. 9, кап. Никола Савиринос, из Валоне, за Крф, крцат жита.
Брад. при. "А. Никола", тон. 9, кап. Анастасио Николи, из Валоне, за Крф, крцат жита.

Бар, 15. Јануара. — Ове недеље имадемо јаке вјетрове југоисточне узбуњено море и доста сињета по врховима и тек данас имамо средњи вјетар источни са ведрим небом.

Барометар држи се између 76—77. Стање температуре Реом. које се је било снижило до 5 сад се налази на —8—.

9 ов. м. врати се из Краја и Арбанџије пароб. аус. уг. "Нил", тон. 518, кап. Антонио Митио, који искрца 8 путника за ову луку и укрца неколико уља за Тријешће.

10 ов. м. дође из Тријешћа и Далмације пар. аус. уг. "Галија", кап. Антон Фелнер. Исти искрца неколико трговине за ову луку и крену као обичне за Арбанџију и Крф.

Јучер пак врати се уредно више поменути пароброд из Краја и Арбанџије који пошто учине своје операције крену у линију за Далмацију и Тријешће.

Уцињ, 20. Јануара. — Ове недеље имали смо вјетрове од I. и IV. четвртца јаке, узмирене и лагуне; за 2 дана облачно а остало мало да не ведро и по-нешто узбуњено море.

Доједрашче:

Траб. тур. "Бела Вига", тон. 14, кап. Сулејман Мустафа, из Драча, крцат жита, за Ријеку Сењску.

Траб. тур. "Беладина", тон. 14, кап. Муртеза Змаић, из Дубровника, крцат брашна.

Траб. тур. "Алах Перим", тон. 39, кап. Аслан Јусуф, из Мјетак и Лезине, крцат за Обот.

Траб. при. "Корниере Скутарино", тон. 34, кап. Сулејман Јусуф, из Обота, крцат за Мјетке.

Траб. при. "Сехани Дерија", тон. 35, кап. Одо Бег, из Обота, крцат за Тријешће.

Траб. при. "Мурадије", тон. 41, кап. Адем Мехмед, из Обота, крцат за Тријешће.

Барка при. "Сатер Бахер", тон. 3, кап. Даут Мустафа, из Медове с путника.

Барка при. "Ристо Стојовић", тон. 3, кап. Али Ага, из Св. Николе, празан.

Барка при. "Али Ага", тон. 3, кап. Сулејман Селман, из Бара, крцат вола.

Барка при. "Канарија", тон. 3, кап. Али Мехмед, из Св. Николе, празан.

Одједрашче:

Траб. тур. "Бела Вига", тон. 14, кап. Сулејман Мустар, за Ријеку Сењску, крцат из Драча.

Траб. тур. "Алах Перим", тон. 39, кап. Аслан Јусуф, за Обот, крцат из Мјетак.

Траб. при. "Корниере Скутарино", тон. 34, кап. Сулејман Јусуф, за Мјетке, крцат из Обота, и нешто уља овде укрца.

Траб. при. "Сехани Дерија", тон. 35, кап. Одо Бег, за Тријешће, крцат из Обота.

Траб. при. "Мурадије", тон. 41, кап. Адем Мехмед, за Тријешће, крцат из Обота.

Барка при. "Ристо Стојовић", тон. 3, кап. Али Ага, за Бар, празан.

Барка при. "Али Ага", тон. 3, кап. Сулејман Селман, за Бар, празан.

Барка при. "Сатер Бахер", тон. 3, кап. Даут Мустафа, за Бар, празан.

Барка при. "Бел Форе", тон. 4, кап. Бет Бузук, за Медову, празан.

Бар, 22. Јануара. — Ове недеље имали смо све до данас лијена времена са талим вјетром источним ведро небо и мирно море. Данас пријети нам југ.

Барометар који се билаше зовиско преко 77 почео је на ново падаати.

Стање температуре Реом. 11. — 15. ов. м. дође из Будве билан. итал. "Роза ди Амаре", тон. 11, кап. Луизе Кемпорале, су 7 друга, и билан. итал. "Мадона деле грације", тон. 10, кап. Доменико Дачиле, су 5 друга, оба крцати разне трговине за Скадар.

16 ов. м. дође из Тријешћа и Далмације пар. аус. уг. "Делзано", тон. 575, кап. Деметрио Лузић.

Исти искрца неколико трговине и путника за ову луку и крену у одређено вријеме за Арбанџију и Крф.

20. ов. м. дође из Дубровника траб. тур. "Елсанија", тон. 22, кап. Касим Мустафа, су 3 друга, празан за Драч.

Телеграми "Гласа Црногорца".

ЛОНДОН, 25. Јануара. — Опширно се јавља да је ушљед издаје Каргум пао у непријатељске руке.

Уредник и издавалац Боже Новановић.

Када је Уелсон стигао под Каргум 28. Јан. по р. затекао је варош заузету непријатељем. Уелсон се повуче, под живијем огњем што је непријатељ на њ сипао. Лађе му потонуше. Уелсон са мртвима спасао се. — Незна се шта је а Гордоном.

РИМ, 26. Јануара. — Талијанска влада, одговарајући на ноту отоманске владе, потврдила је своју пређашњу изјаву односно колдзатских и територијалних права на тачкама које је заузела дуж црвеног мора. Као доказ томе вијаће се у талијанску мисирека застава.

Број 36.

ОБЈАВА.

Министарство финансије даваће со ма лиценцију на идући Ђурђевдан, т. ј. 23. Априла 1885.

Контрат ће се дати онеме, која се за најнижу цијену обвезе набављати со из иностранства и предавати је у државне магацине на Цавиницу, Ријеку и Вир. — Контрат ће се учинити за четири године.

Влада тражиће од подизимаца 600 наполеона кауције, било у новцу, картелама или у сигурном јемству.

Они који би жељели лиценцирати морају се на горе означени рок пријавити у канцеларија министарства финансије, гдје ће се држати лиценција.

Цетиње, 22. Јануара 1875.

Канцеларија
Министарства финансије.

(1—3)

ОД АДМИНИСТРАЦИЈЕ.

Читаоцима Подгорица. Г. др. П. Милошевић, одржавајући вјерно на њено чланство, претплатио је на њих за две на под година.

Потпуна. У вјештају о болници Давида 1. у промисли бројевима "Гласа Црногорца" потпуна су се неке штампарије потрошле. Тако ипак у 2. броју међу осталим при самом крају вјештаја стоји: "Давидовић", а треба "Давидовић".

Књижевни огласи.

Издао је 3. бр. број "ЦРНОГОРКЕ", у којем се налази ово:

- 1) Ловћену. Пјесма Ф. Ј. Ковачевића.
- 2) О пјесничеству из нашијех дана. Писме Ј. Павловић.
- 3) Молитва (По Лермонтову). Проза Ј. Поповић-Липовић.
- 4) "Балканска Царица" у Подгорици. Писме Ј. П.
- 5) Нечисто мјесто. Прича из младоружског живота. Прича Н. В. Гогоља. Писме Ј. Ђепава.
- 6) Виљешке. Од Ф. Ј. Ковачевића.

"Црногорка", лист за књижевност и науку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелом табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину: На годину 4 еор. — а. вр. На по године 2 " " " На три мјесеца 1 " " "

За све остале земље:

На годину 15 франка у злату На по године 8 " " " На три мјесеца 4 франка у злату.

Претплата из Црне Горе шаље се управо "уредништву "Црногорке" на Цетиње.

Претплата из Аустро-Угарске (Босне и Херцеговине) шаље се на поштанском упутницом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нека се шаље ле књижари Валожића у Београд. Из свијех тих крајева не хоће може слати претплату и управо на уредништво "Црногорке", али ваља само у илаћеном до Цетиња имену.

Нови претплатници могу још добити све бројеве "Црногорке" од почетка нове године.

Цетиње, 26. Јануара 1885.
Уредништво "Црногорке".

Још о новој години извјаша је на Цетињу из штампарије Читаоцима Цетињске:

О Р Л И Њ

ЦРНОГОРСКИ ГОДИШЊАК СТАРИ И НОВИ
за просту годину 1885.

Уредно

Ј. Сундечић.

Садржај му је ово: I. Предговор. — II. Календарски део. — III. Шематизам Високогвјештог Књажевског Дома и канонизација црногорског. — IV. Забавни и поучни део: Домовини, пјесма пох. Петра Јована Сундечића. — V. Што су Славјани стекли у течају задњих десет година, од Ј. Сундечића. — VI. Бог, пјесма С. С. Рачете. — VII. Рабари, пријевод с грчког из Теокрита од В. Перића, тими. професора у Котору. — VIII. Приједба, од уредника.

Цијена је "Орлићу" 1 цванцка, а може се добити:

На Цетињу: у књижари Милоша Драгића.

На Ријеци: код Јована Бранановића.

У Бару: код Василија Дабановића.

У Уцињу: код Стева Јовановића.

У Подгорици: код Ђорђа Чанића.

У Никшићу: код Браће Шобанића.

На Андријевици: код Алексе Вукићевића.

У Котору: у књижари Шп. Петровића.

Цетиње, 15. Јануара 1885.

Штампарија Читаоцима Цетињске.
(2—2)

ПОШТАРСКИ

ЗНИЊИ РАСПОРЕД

поласка и доласка пошта.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Котор у недељу: предавање до 10 и по ура у јутро; у уторник: предавање до 10 и по ура у јутро; у четвртак: предавање до 10 и по ура у јутро.

Долazi из Котора, у уторник: раздавање у 1 уру по по дне; у сриједу: раздавање у 12 ура по дне; у четвртак: раздавање у 7 ура по по дне; у петак: раздавање у 6 ура по по дне, ако пароброд стигне на вријеме у Котор.

ДЕЛИЖАНЦА полази са Цетиња за Котор у четвртак, у 3 ура у јутро, предавање у сриједу до 6 ура по по дне.

Долazi из Котора у четвртак у 8 ура по дне, раздавање у петак у 8 ура по по дне.

ЛИСТНА ПОШТА полази са Цетиња за Ријеку, Бар, Давидовград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у понедељник, сриједу и суботу, предавање до 11 и по ура у јутро.

Долazi из Ријеке, из Бара, из Давидовграда, из Никшића, из Подгорице и из Уциња у уторник, четвртак и недељу, раздавање у 10 ура у јутро, ако пошта стигне на вријеме.

ДЕЛИЖАНЦА полази за Ријеку, Бар, Давидовград, Никшић, Подгорицу и Уцињ у суботу, предавање у петак до 4 ура по по дне.

Долazi у уторник, раздавање у 10 ура по по дне.

Канцеларија је сваки дан отворена од 8 ура до 12 у јутро и од 4 до 6 по по дне Цетиње, 1. Јуна 1884.

Управништво
Књ. црногорске поште.

Трговачке вијести.

Тријешће, 17. Јануара.

Кава Рио . 42 — до еор. 60 —
Савинос еор. 54 — до еор. 62 —. Сејзон еор. 90 — до еор. —. Портторико . — до еор. —. Мока еор. — до еор. —.

Цукар тучен . 18 до . 21 и — и. Уље за јело еор. 42 — до еор. 44 — и. Далматинско . 44 — до . —. Талијанско фино . 73 — до 102 —.

Ориз талијански еор. 14 — до . 21 —.

Ориз индијски еор. — и до . — и.

Папар . 86 — до . 88. — и. Бакар . 41 — до . 43 —. Петролеј у барилама . 10.50 до еор. 11. —, у сандуцима еор. 12.50 до еор. —.

Маку сива . 49. — до . —. Инглеска . 50 — до . —.

Савиана . 54 — до . 54. —. Мисо . 70 — до . 100 —.

Лој . 42. — до . —. Наранце пуљене . 4.50 до . 4.50.

Лимуни пуљени . 3.50 до еор. 4.50. Рожић . 7.50 до . 8.50. Мандоле . 76. — до . 84. —.

Грожиће султ. еор. 22. — до еор. 36. —.

Смокове газмата . 18. — до еор. 19. —.

Грашак . — до . —.

Пасуа . — до . —.

Лећа . 15. — до . 20. —.

Вуна босанска еор. — до еор. 116. —.

Вуна истарска еор. 115. — до еор. 115. —.

Коже стројске еор. 140. — до еор. 190. —.

Коже водовско сирова . 48. — до . 56. —.

Коже јагњаче 100 . 70. — до . 86. —.

Коже козје . 80. — до 146. —.

Лане . — до . —.

Сијено . 1.60 до . —.

Шалке босанске . 17.50 до еор. —.

Шалке хрватске . 14.50 до еор. 15. —.

Пшеница . 8.75 до . 9. —.

Кукуруз влашки . 6. — до . 7. —.

Кукуруз балатски . 5.70 до . 6. —.

Кукуруз хрватски . 5.75 до еор. 6. —.

Раж . 7. — до . —.

305 мјарска . 7. — до . 8. —.

306 хрватска . 6. — до . 7. —.

307 арбанашка . 7. — до . 8. —.

Тријешћанска курса од дне 1. Јануара 1884.

Аустријски паш. рента . 83.40 до . 83.60.

Угарска паш. рента . 83.86 до еор. 94. —.

Иста у злату 4%, . 97.75 до . 97.80.

Двоинице вар. биле . 870. — до . 870.25.

Двоинице кредит-банке . 30.50 до . 303.50.

Талијанска рента . 97. — до . 98. —.

Јондан 10 аира старина еор. 123.60 до 123.90.

Наполеони . 9.74, до 9.76.

Ц. пр. листи . 5.73 до . 5.75.

Државне марке . 60.25 до . 60.45.

Исте француске . 48.42 до . 48.80.

Талијанске аира . 48.55 до . 48.70.

О Г Л А С И.

Личење Радикално

и БРЗО

спијек

БОЛЕСТИ нервозних,

ЕПИЛЕПТИЧНИХ И ТАЈНИХ

по мојој сопственој методи.

Награда се не тражи наплату него кад болесник оздрави.

Др. проф. А. МАЛАСЦИНА

члан многих учених друштава

106, Faubourg, St. Antoine 106, Paris

Личење дају преко писма.

(28—32)

Diplôme de mérite: Zurich 1883.

Médaille d'or: Nice 1884.

PIÈCES à MUSIQUE

jouant de 4 à 200 airs; avec ou sans expression; mandoline, tambour, timbres, castagnettes, voix célestes, jeu de harpe, etc.

BOÎTES à MUSIQUE

jouant 2 à 16 airs; nécessaires, porte-à-gare, chalets suisses, albums, encriers, boîtes à gants, presse-lettres, vases à fleurs, étuis à cigares, tabatières, tables à ouvrage, bouteilles, verres à bière, chaises, etc. Le tout à musique.

Toujours la plus haute nouveauté, spécialement propre pour cadeaux de de Noël et de Nouvel-an.

J. H. HELLER, BERNE (Suisse).

On n'obtient de mes pièces qu'en s'adressant directement à la maison-fabrique à Bern. Prix-courants illustrés franco sur demande.

1884 HAVRE

(4—4)

Државна штампарија.